

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง
อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

Public Participation in the Preparation of the Local Development Plan of Ban Yang
Subdistrict Municipality Lamtamenchai District, Nakhon Ratchasima Province

เกรียงไกร ป้องไธสง

ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ

สถาพร วิชัยรัมย์

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Kriangkrai Pongthaisong

Thanyarat Phutthipongchaichan

Sathaporn Wichairam

Major of Public Administration, Buriram Rajabhat University

Email: 660426070016@bru.ac.th

รับบทความ: 1 มกราคม 2569; แก้ไขบทความ 4 กุมภาพันธ์ 2569; ตอรับบทความ: 9 กุมภาพันธ์ 2569

Received: January 1, 2026; Revised: February 4, 2026; Accepted: February 9, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 357 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปมาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง ตามปัจจัยส่วนบุคคลโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความเห็นและข้อเสนอแนะพบว่า เทศบาลควรเพิ่มโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมพิจารณาโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลในรูปแบบประชาคมหมู่บ้านหรือการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันบริหารจัดการและรักษาผลประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง และยกระดับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ประชาชน; แผนพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this study were: 1) to examine the level of public opinions regarding citizens' participation in the formulation of the local development plan of Ban Yang Subdistrict Municipality, Lam Thamenchai District, Nakhon Ratchasima Province; and 2) to investigate opinions and suggestions concerning citizens' participation in the formulation of the local development plan in the same area. This study employed a mixed-methods research design. The quantitative component used a sample of 357 respondents, with the sample size determined based on the Krejcie and Morgan table. The qualitative component involved 17 key informants selected through purposive sampling. Data were collected using in-depth interviews and analyzed using an inductive approach.

The findings revealed that: 1) The overall level of citizens' participation in the formulation of the local development plan of Ban Yang Subdistrict Municipality was at a high level in all dimensions. 2) The comparison of citizens' participation in the formulation of the local development plan, classified by personal factors, showed no statistically significant differences at the .05 level. And 3) regarding opinions and suggestions, it was recommended that the municipality should provide greater opportunities for citizens to participate in reviewing municipal projects through village public forums and/or local council meetings. This would enable citizens to jointly engage in the management and protection of local resources and public benefits, as well as enhance the completeness of the local development plan, thereby ensuring that it more effectively and efficiently responds to the needs of the public.

Keywords: Participation; People; Local Development Plan

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารราชการของประเทศ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในรูปแบบต่าง ๆ มีความพร้อมในการบริหารจัดการพื้นที่ของตนเอง และเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงสามารถดูแลและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของตนเองตามกฎหมาย ดังนั้น “การมีส่วนร่วมของประชาชน” จึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นเปรียบเสมือนแนวทางหรือแม่แบบในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ให้ดีขึ้น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของพื้นที่ได้อย่างชัดเจน รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนา เช่น การร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา การเสนอแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ เพราะประชาชนจะได้

เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เข้าใจวิธีการแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชนได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง (ศิริพงษ์ นิมมา, 2550 : 9)

เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประชาชนถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขับเคลื่อนภารกิจและจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลบ้านยาง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

สมมุติฐาน

ประชาชนมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ปรียาภรณ์ พรหมชื่น (2564: 108) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ที่พบมากที่สุด ได้แก่ ควรให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับปัญหาและความต้องการของประชาชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น ส่วนความคิดเห็นที่มีความถี่น้อยที่สุด คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเล็งเห็นและให้ความสำคัญกับหมู่บ้านที่มีปัญหามากที่สุด

นเรศ คนหลัก (2565: 202-204) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความเห็นของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หมู่บ้านที่อาศัย ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และตำแหน่งทางสังคมในตำบล มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน และแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า (1) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน (2) สร้างความตระหนักและกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม (3) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน และ (4) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านในพื้นที่

วัลลภา โกติรัมย์ (2565: 536-544) ได้ทำการศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าลาด อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง และอีก 1 ด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ นอกจากนี้ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่พบมากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผน รองลงมาคือ ควรให้ประชาชนมีโอกาสนเสนอความต้องการด้านงบประมาณในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม และควรมีการติดตามผลระหว่างการพัฒนาตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

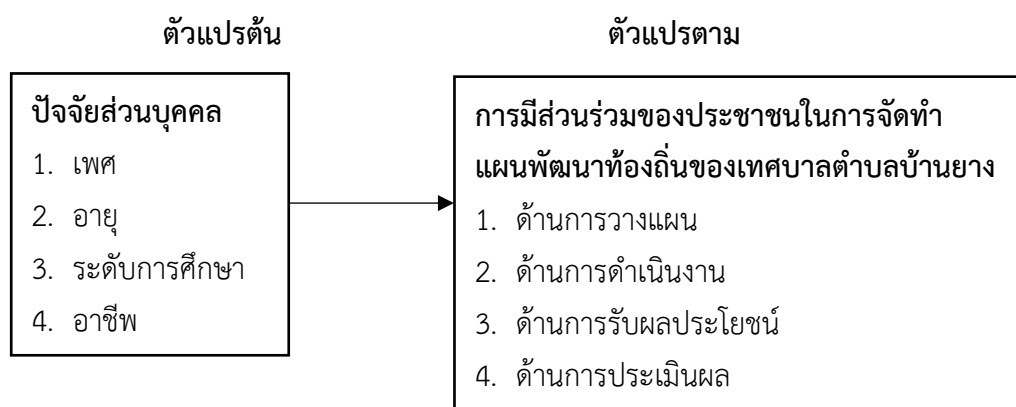
ศรรัช คุ้มสิงห์สันต์ (2566: 77-80) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ และอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตาม ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ส่วนความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า ประชาชนมีความต้องการในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ ประกอบกับประชาชนต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของแผนในระยะต่าง ๆ ได้ และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นควรคำนึงความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชนเป็นหลัก โดยที่ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นนั้นควรได้รับผลประโยชน์จากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนี้อย่างเท่าเทียม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา” ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟโฮฟ (Cohen and Uphoff. 1977: p. 6 อ้างถึงใน จุฑามาศ พันสวรรค. 2562: น. 9) ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 17 หมู่บ้าน รวมเป็น 5,619 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซีและมอร์ (Kregcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างคือ 357 คน ซึ่งตัวอย่างที่ได้นั้นผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีการตรวจสอบคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่น 0.996 ส่วนแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นหรือข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ออกหนังสือส่งถึงผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 17 หมู่บ้าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของประชาชนในการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายด้าน รายข้อ และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t-test Independent (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: น. 82-83)

4.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน แล้วจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: น. 82-83)

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอนุมาน พิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กัน เพื่อหาข้อสรุปและบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน มีอายุระหว่าง 32-45 ปี รองลงมาคือ ช่วงอายุ 46-59 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป

2. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยางโดยภาพรวม และรายด้าน ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการวางแผน	3.77	0.69	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	3.86	0.62	มาก
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.65	0.76	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.57	0.87	มาก
รวมเฉลี่ย	3.71	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ =3.71) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X}$ =3.86) ด้านการวางแผน ($\bar{X}$ =3.77) ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$ =3.65) และด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ =3.57) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการวางแผน	3.75	0.69	3.79	0.69	-0.58
2. ด้านการดำเนินงาน	3.84	0.63	3.88	0.61	-0.70
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.58	0.78	3.70	0.75	-1.42
4. ด้านการประเมินผล	3.48	0.91	3.63	0.83	-1.67
รวมเฉลี่ย	3.66	0.75	3.75	0.72	-1.09

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

ปรากฏดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	อายุ								F
	18-31 ปี		32-45 ปี		46-59 ปี		60 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการวางแผน	3.74	0.86	3.81	0.55	3.68	0.84	3.74	0.71	1.08
2. ด้านการดำเนินงาน	3.81	0.76	3.84	0.52	3.81	0.66	3.94	0.63	1.02
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.39	0.99	3.69	0.63	3.58	0.82	3.73	0.74	1.78
4. ด้านการประเมินผล	3.36	1.24	3.64	0.76	3.44	0.88	3.67	0.83	2.17
รวมเฉลี่ย	3.57	0.96	3.74	0.61	3.62	0.80	3.77	0.72	1.50

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	ระดับการศึกษา								F
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อาชีวศึกษา		ปริญญาตรี/ สูงกว่า		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการวางแผน	3.82	0.75	3.72	0.61	3.57	0.73	3.82	0.64	1.02
2. ด้านการดำเนินงาน	3.90	0.68	3.82	0.53	3.77	0.73	3.90	0.62	0.78
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.65	0.82	3.63	0.67	3.66	0.87	3.70	0.82	0.97
4. ด้านการประเมินผล	3.60	0.89	3.56	0.82	3.27	0.83	3.54	0.96	1.37
รวมเฉลี่ย	3.74	0.78	3.68	0.65	3.56	0.79	3.74	0.76	1.03

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	อาชีพ								F
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		เกษตรกร		ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างทั่วไป		อื่น ๆ		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการวางแผน	3.78	0.62	3.77	0.72	3.89	0.71	3.60	0.73	1.52
2. ด้านการดำเนินงาน	3.85	0.51	3.83	0.67	4.03	0.66	3.79	0.64	1.95
3. ด้านการรับผลประโยชน์	3.61	0.68	3.61	0.81	3.88	0.75	3.53	0.78	2.35
4. ด้านการประเมินผล	3.53	0.80	3.56	0.88	3.81	0.82	3.36	0.90	2.64
รวมเฉลี่ย	3.69	0.65	3.69	0.77	3.90	0.73	3.57	0.76	2.11

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ ประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แต่ละด้านมีดังนี้

7.1 ด้านการวางแผน ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นผ่านการประชุมหมู่บ้าน เพื่อสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่สำคัญ คือ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ทั่วถึงและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาของประชาชนอย่างเป็นระบบ รวมถึงการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งควรมีผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อให้แผนพัฒนามีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนเหมาะสม และถูกต้องตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้แต่ละชุมชนสามารถเสนอโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเองให้สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของพื้นที่ และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การมีส่วนร่วมผ่านช่องทางออนไลน์ การสนทนากลุ่มย่อย หรือการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็น เป็นต้น

7.2 ด้านการดำเนินงาน ประชาชนมีความเห็นว่าการดำเนินงานของเทศบาลเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะตามขั้นตอนของแผนอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วย

สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือที่ดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลให้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและสามารถเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลได้อย่างเหมาะสม

7.3 ด้านรับผลประโยชน์ ประชาชนมีความเห็นว่าการดำเนินงานของเทศบาลเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการพัฒนาการจัดทำบริการสาธารณะตามขั้นตอนของแผนอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่สำคัญ คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือที่ดีระหว่างเทศบาลกับประชาชน นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลให้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและสามารถเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลได้อย่างเหมาะสม

7.4 ด้านการประเมินผล เทศบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าประชาชนบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างทั่วถึง โดยการประเมินผลส่วนใหญ่มักเป็นความคิดเห็นของผู้นำชุมชนเป็นหลัก ดังนั้น ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่สำคัญ คือ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เพื่อสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรมีการประเมินผลกระทบจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมถึงควรเพิ่มช่องทางในการประเมินผลให้หลากหลายและสะดวกต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชน เช่น การประเมินผ่านช่องทางออนไลน์ หรือการจัดประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านยางได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ ตลอดจนการประเมินผลโดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ความต้องการ และปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาและกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศมร เพิ่มพูล (2560: 198) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านยางได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดประชาคมเพื่อให้ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา รุ่งโยธิน (2561: 54–55) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 ด้านการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเทศบาลมีการดำเนินนโยบายตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้จนสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างเทศบาลและประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน นอกจากนี้ เทศบาลยังมีการดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวดี ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2560: 119–140) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.3 ด้านการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านยางมีการบริหารจัดการและดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการและแผนงานพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม โดยประชาชนได้รับผลประโยชน์ในหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรและผลประโยชน์ของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างทันทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราวดี อำคุณ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565: 161–162) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.4 ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลบ้านยางได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินนโยบายตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ผ่านผู้นำชุมชน รวมถึงการแสดงความคิดเห็นผ่านกระบวนการประเมินโครงการของเทศบาล นอกจากนี้ เทศบาลยังมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานให้ประชาชนได้รับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วิทยุกระจายเสียงชุมชนโดยผู้นำชุมชน และช่องทางโซเชียลมีเดีย ส่งผลให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ผลกระทบ และงบประมาณจากการดำเนินนโยบายต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงเอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาล ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียาภรณ์ พรหมชื่น (2564: 108) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอฟินาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีการอภิปรายดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมิได้แบ่งแยกตามเพศสภาพแต่อย่างใด แต่การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ทุกเพศพร้อมทั้งเป็นไปตามแผนที่ได้มีการจัดทำไว้ เพื่อตอบสนองการบริการสาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ ปาริชาติ มณี (2565 : 57-60) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

3.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน เพื่อระดมความคิดเห็นแนวทางในการแก้ไข และแนวทางพัฒนาท้องถิ่น เพื่อตอบสนองการจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในหลากหลายช่วงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนในทุกช่วงวัยได้รับประโยชน์จากการพัฒนาตามแผนอย่างทั่วถึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิมา เทพวงศ์ (2562 : 84) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

3.3 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลประชาชนโดยส่วนใหญ่มุ่งนำเสนอความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตน ที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะของเทศบาล เพื่อให้มีการนำไปพัฒนาในด้านต่างๆ

และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมและเสริมสร้างมาตรฐานเดียวกันของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ คนหลัก (2565: 202-204) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพิษณุโลก ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

3.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนได้อาศัยความรู้ความสามารถในหลาย ๆ ด้านเข้ามาวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ประชาชนในทุกสาขาอาชีพจึงสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรรัชส์ คุ่มสิงห์ สันต์ (2566 : 77-80) ได้ศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล นาสนุ่น อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

4. ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง จึงนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมพบว่า เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล มีการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนา และความต้องการของประชาชน เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยผ่านเวทีประชาคมของแต่ละหมู่บ้าน

4.2 ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมพบว่า เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความชัดเจน ครอบคลุมการจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น โดยดำเนินงานผ่านผู้นำชุมชนซึ่งทราบปัญหาในท้องถิ่นเป็นอย่างดีเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และมีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน และเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3 ด้านการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมพบว่า เทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการจัดทำบริการสาธารณะในด้านต่างๆ โดยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบสาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า การพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น การพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ในชุมชนหรือการดูแลผู้สูงอายุ และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี เช่น การรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในเทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น ซึ่งเกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่อย่างทั่วถึง

4.4 ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องของการได้รับผลประโยชน์เป็นหลัก ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของเทศบาล โดยเรื่องของการประเมินผลจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวของเทศบาลซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของการประเมินผลเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านยาง ดังต่อไปนี้

1. เทศบาลตำบลบ้านยางควรรักษามาตรฐานการดำเนินงานดังกล่าวไว้ให้ต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือระหว่างประชาชนและเทศบาลในการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลมากยิ่งขึ้น โดยผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ให้มาก เพราะประชาชนส่วนใหญ่อาจมองว่าเป็นเรื่องของภาครัฐหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการ
3. ควรมีการพัฒนาและยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้มากขึ้น ทั้งการเสนอความคิดเห็น การประเมินผลการทำงาน การตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น
4. เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มากขึ้น ควรมีการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมพิจารณาโครงการต่างๆ ของเทศบาลในรูปแบบการทำประชาคมหมู่บ้าน หรือการประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันบริหารจัดการและรักษาผลประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง และยกระดับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสมบูรณ์ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ (ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เทศบาลตำบลบ้านยาง. (2566). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566–2570). เทศบาลตำบลบ้านยาง.
- นเรศ คนหลัก. (2565, มิถุนายน). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่, 7(5), 193–206.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 10). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัญญา เกลียวชาติ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปาริชาติ มณี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพวนทอง จังหวัดชลบุรี (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปรียาภรณ์ พรหมชื่น. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลธารละหลอด อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิศมร เพิ่มพูล. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 6(1), 168–211.
- ภัทราวดี อ่ำคุณ, & กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์. *Journal of Modern Learning Development*, 7(5), 161–162.
- วนิดา รุ่งโยธิน. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชญ์ ปัญญาหยงค์. (2561). *หลักและเทคนิคการบริหารร่วมสมัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศิริพงษ์ นิมมา. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศรรัชษ์ คุ่มสิงห์สันต์. (2566, พฤษภาคม–สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารร่มยุงทอง*, 1(2), 69–84.
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวัठी ไกรสกุล, & จุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน. (2560, พฤษภาคม–สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารมหาวิทยาลัยเกริก*, 35(2), 119–140.